

Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу тілінің даму ерекшеліктері

Әр ата-ана баласының үйлесімді дамығанын армандайды және соған ұмтылады. Баланың мықты және дені сау, ақылды, табысты болуын қалайды, жақсы сөйлесе екен деп ойлайды. Сөйлеудің дамуы балада ерекшелігіне байланысты әр түрлі. Балаларға көбіне үлкендердің әңгімелесіп, тілдесуі жетіспейді. Сәби керек нәрсесін қолмен көрсетсе немесе ымдаса ата-анасы бірден оны қолына ұстатады. Енді түк қиналмастан қажеті өтеліп жатса бала сөйлеп қиналып қайтсін? Сол үшін сұрақтар қою арқылы сөзге тарту керек.

Бала тілінің 0-ден 6 жасқа дейінгі дамуын бірнеше кезеңге бөлуге болады.

- 2-3 ай: бұл уақытта бала уілдеп, былдырлай бастайды. Бала үндемесе, ата-ана дабыл қаға бастауы керек;
- 9-10 ай: ересектердің сөйлеуі мен алғашқы сөздер туралы түсінік қалыптасады. Бірақ бұл жаста бала ересектердің сөйлеуіне емес, жағдай мен интонацияға жауап береді;
- * 11-12 ай: сөйлеушінің интонациясына және қоршаған жағдайға қарамастан, не айтып жатқанына реакция бар;
- 1-1,5 жас: баланың ситуациялық сөйлеуі дамиды. Сөздері жағдайға байланысты әртүрлі мағынаға ие болуы мүмкін. Бала дыбыстарды жиі шатастырып, бұрмалайды;
- 1-2 жыл: а, о, е, п, б;
- 2-3 жыл: и, у, в, ф, т, д, н, г, к, х;
- 3-4 жыл: с, з, ц;
- 4-5 жыл: ш, ж, с, щ;
- 5-6 жас: р, л.

Логопед ұсақ моториканы дамыту жағын естен шығармау керектігін де ескертіп отыр. Себебі саусақты қимылдату мидағы сөйлеу функциясына жауапты тітіркендіреді екен. Басында ата-анасы баласының дұрыс сөйлемейтін ерекшелік деп ойлауы мүмкін. Сол ойымен көп уақытын өткізіп алатын көрінеді.

«Моншақты жіпке тіз» ойыны

Мақсаты: Баланың ұсақ қол моторикасын дамыту.
Сөздік қорын молайту.

«Конструктор» ойыны

Мақсаты: Ұсақ қол моториканы дамыту.

«Түрлі түсті қақпақтар» ойыны

Міндеттері: Баланың ұсақ қол моторикасы, көру, ойлау қабілетін дамыту.
Сөздік қорын молайту.

«Үй жануарлары» ойыны

Мақсаты: Баланың сөздік қорын молайту.
Грамматикалық құрылымын жетілдіру.

«Көп, аз доптар» ойыны

Мақсаты: Заттың санын анықтауға үйрету.

«Затты көрсет. Бер, ал» ойыны
Мақсаты: Баланың сөйлеу тілін түсіну.

«Шапалақ» ойыны
Мақсаты: Фонематикалық есту қабілетін дамыту.

*Әуелі бір буынды, содан кейін екі буынды және үш
буынды сөздерді ата*

